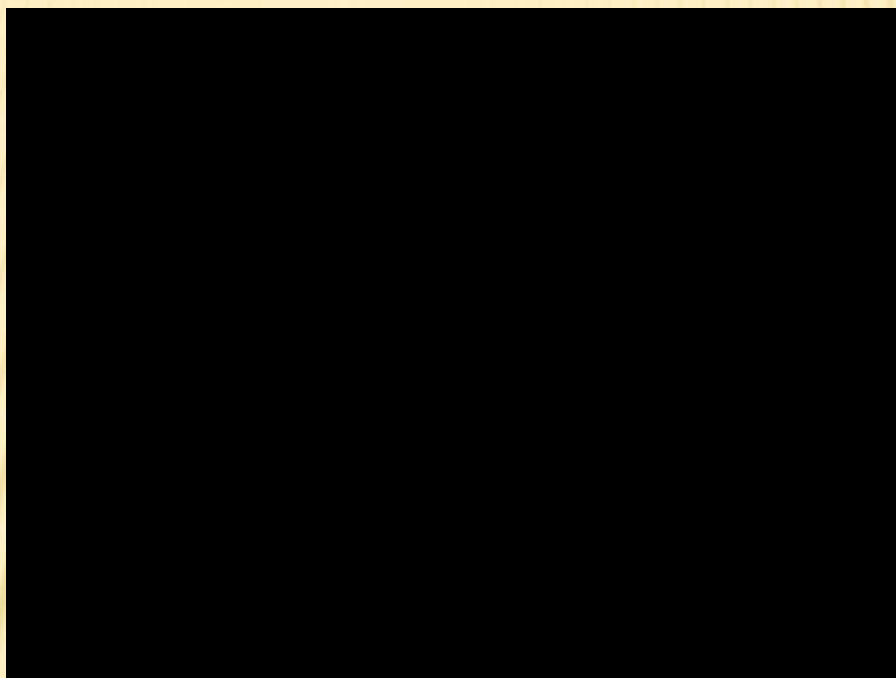

השנה השביעית

כפר דרום ת"ו - שבי דרום

השנה השביעית

מצוות השמיטה

אדם ואדמה

ויקרא פרק כה

- (א) וַיְדַבֵּר ד' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר :
- (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם
וְשַׁבְתָּה הָאָרֶץ שַׁבָּת לַד' :

ויקרא פרק כה

- (ג) שֵׁשׁ שָׁנִים תַּזְרַע שְׂדֶךְ וְשֵׁשׁ שָׁנִים
תַּזְמֹר כֶּרְמֶךָ וְאָסַפְתָּ אֶת תְּבוּאָתָה :
(ד) וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן
יְהִיָּה לָאָרֶץ שַׁבָּת לַד' שְׂדֶךְ **לֹא תַזְרַע**
וְכֶרְמֶךָ **לֹא תִזְמֹר :**
(ה) אֶת סָפִיחַ קִצְיֶרְךָ **לֹא תִקְצֹר**
וְאֶת עֲנָבֵי נִזְיֶרְךָ **לֹא תִבְצֹר**
שְׁנַת שַׁבָּתוֹן יְהִיָּה לָאָרֶץ :

שמות פרק לד

- (כא) שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת
בְּחָרִישׁ וּבְקָצִיר תִּשְׁבֹּת :

אדם והיבול

ויקרא פרק כה

(ו) וְהִיתָה שְׂפַת הָאָרֶץ לָכֶם לְאֹכְלָה

לָךְ וּלְעַבְדְּךָ וּלְאִמְתְּךָ וּלְשִׁכְיֶיךָ

וּלְתוֹשֶׁבֶת הַגָּרִים עִמָּךְ :

(ז) וּלְבִהְמֹתֶיךָ וּלְחִיָּה אֲשֶׁר בְּאֶרְצְךָ

תִּהְיֶה כָּל תְּבוּאָתָהּ לְאָכֹל :

שמות פרק כג

(י) וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע אֶת אֶרְצְךָ

וְאָסַפְתָּ אֶת תְּבוּאָתָהּ :

(יא) וְהַשְּׁבִיעַת תִּשְׁמָטָהּ וּנְטָשָׁתָהּ

וְאָכְלוּ אֲבִינֵי עַמָּךְ

וַיִּתְּרֶם תֹּאכֵל חֵיַת הַשָּׂדֶה

כִּן תַּעֲשֶׂה לְכַרְמְךָ לְזִיתְךָ :

דברים פרק טו

(א) מִקֵּץ שִׁבַּע שָׁנִים תַּעֲשֶׂה שְׁמִטָּה :

(ב) וְזֶה דִּבְרַת הַשְּׁמִטָּה

שְׁמוּט כָּל בַּעַל מִשָּׂה יָדוֹ

אֲשֶׁר יִשָּׂה בְרֵעֵהוּ לֹא יִגָּשׁ אֶת רֵעֵהוּ

וְאֶת אָחִיו כִּי קָרָא שְׁמִטָּה לְדֹ:

(ג) אֶת הַנֶּכְרִי תִגָּשׁ וְאֲשֶׁר יִהְיֶה לָּךְ

אֶת אָחִיךָ תִשְׁמֹט יָדְךָ :

דברים פרק לא

(י) וַיֵּצֵא מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ

שִׁבַּע שָׁנִים בְּמַעַד שָׁנַת הַשְּׁמִטָּה

בַּחֹג הַסִּכּוֹת :

(יא) בָּבוֹא כָּל יִשְׂרָאֵל לִרְאוֹת אֶת

פָּנֵי ד' אֱלֹקֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר

תִּקְרָא אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת

נֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם :

(יב) הִקְהֵל אֶת הָעָם...

האדם

היבול

האדמה

מלאכות אסורות ומלאכות מותרות בשביעית

מלאכות ~~אסורות~~ מהתורה בשביעית

שתילה

זמירה (למטרת הצמחה)

קצירה (באופן מסחרי)

בצירה (באופן מסחרי)

ויקרא פרק כה-כו

(ה) אֵת סְפִיחַ קִצִּירְךָ **לא תקצור**,

וְאֶת-עֲנָבֵי נִזְיֶרְךָ **לא תבצר**:

שְׁנַת שְׁבַתוֹן, יִהְיֶה לְאָרֶץ.

(ו) וְהִיְתָה שְׁבֵת הָאָרֶץ לָכֶם, **לֹא־אֲכָלָה**

ספרא ויקרא כה פרשה הל' ג

ואת ענבי נזיריך לא תבצור,

מן השמור בארץ אין אתה בוצר,

אבל אתה בוצר מן ההפקר

ספרא פרשת בהר פרק א

לא תבצור כדרך הבוצרים,

מיכן אמרו: תאינים של

שביעית אין קוצים אותם

במוקצה, אבל קוצה אותה

בחורבה

קצירה בכמות גדולה אסורה

בצירה בכמות גדולה אסורה

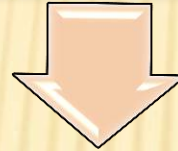
לקטוף מעט מותר

מלאכות בשביעית

אסורות

מהתורה

1. זריעה

2. זמירה

3. קטיף מסחרי

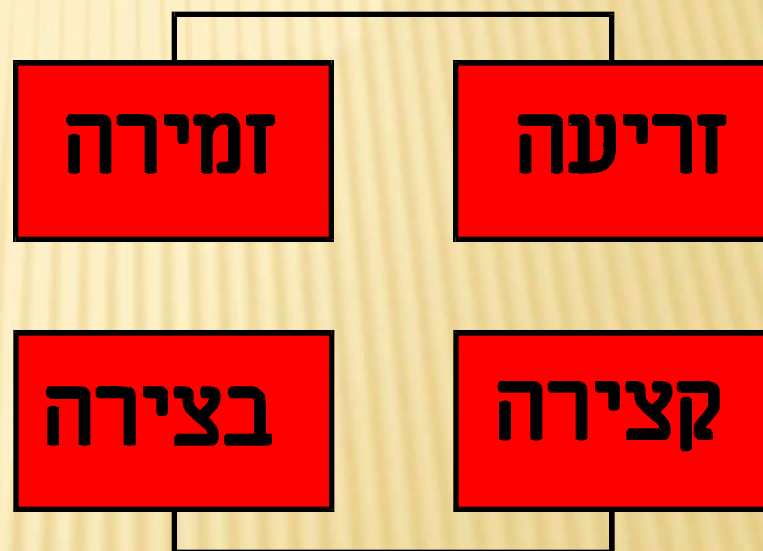
המלאכות האסורות בשביעית מהתורה

מסכת מועד קטן דף ג עמ' א:

זמירה בכלל זריעה,
ובצירה בכלל קצירה,
למאי הלכתא כתבינהו
רחמנא?

למימרא:

דאהני תולדות – מיחייב,
אחרנייתא – לא מיחייב.

האם מלאכות חקלאיות אחרות

מותרות או אסורות

?

שמות לד, כא

ששת ימים תעבד וביום השביעי תשבת

בחריש ובקציר תשבת

מסכת ראש השנה דף ט עמוד א.

רבי ישמעאל אומר:
מה חריש רשות
אף קציר רשות
יצא קציר העומר
שהוא מצווה.

**חרישה אינה
מוזכרת בתורה**

רבי עקיבא אומר:
אינו צריך לומר
חריש וקציר של **שביעית**
שהרי כבר נאמר:
"שדך לא תזרע"
אלא חריש של ערב שביעית
הנכנס לשביעית

**חרישה
מוזכרת בתורה**

האם נטיעה אסורה מהתורה?

אי אפשר ללמוד
"קל וחומר" מזמירה

נטיעה אינה
איסור תורה

אפשר ללמוד "קל
וחומר" מזמירה

נטיעה
איסור תורה

מלאכות בשביעית

ספק איסור

תורה

1. נטיעה
2. חרישה

אסורות

מהתורה

1. זריעה
2. זמירה
3. קטיף מסחרי

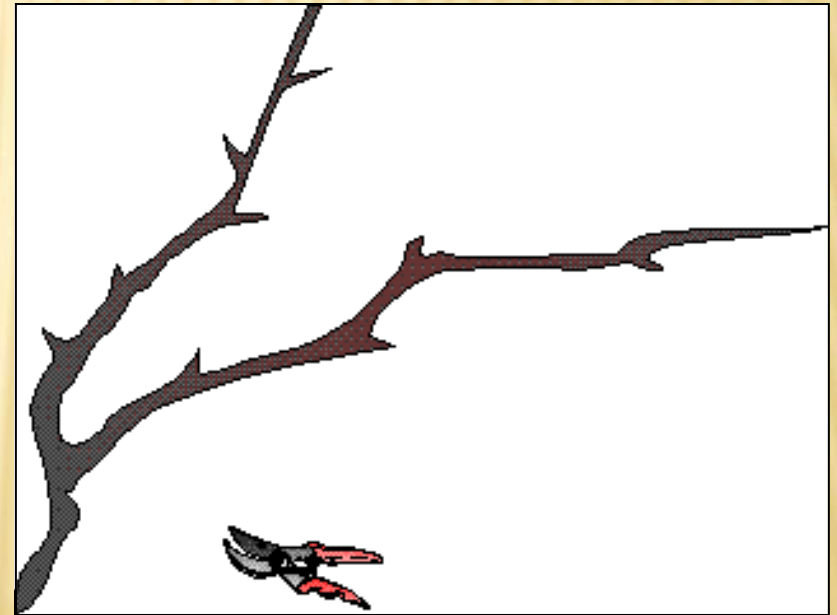

זמירה איסור תורה

פיסוג מלאכה חקלאית

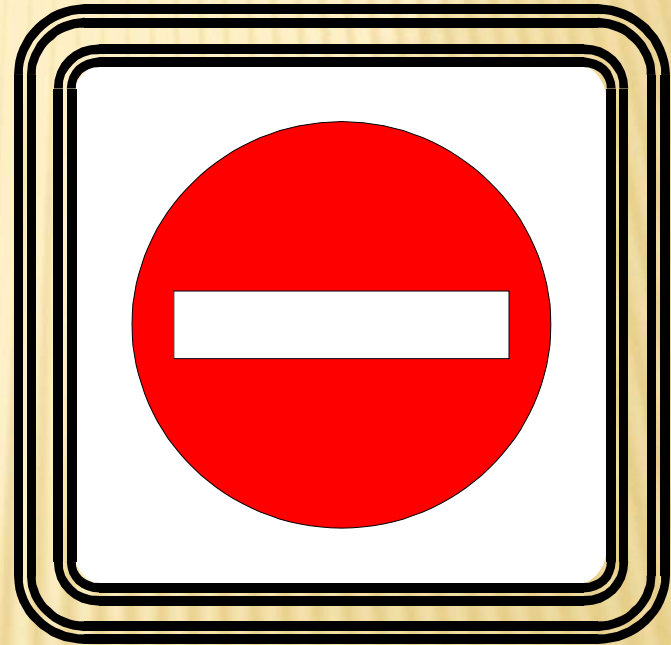
גיזום לצימוח פירות אסור מהתורה

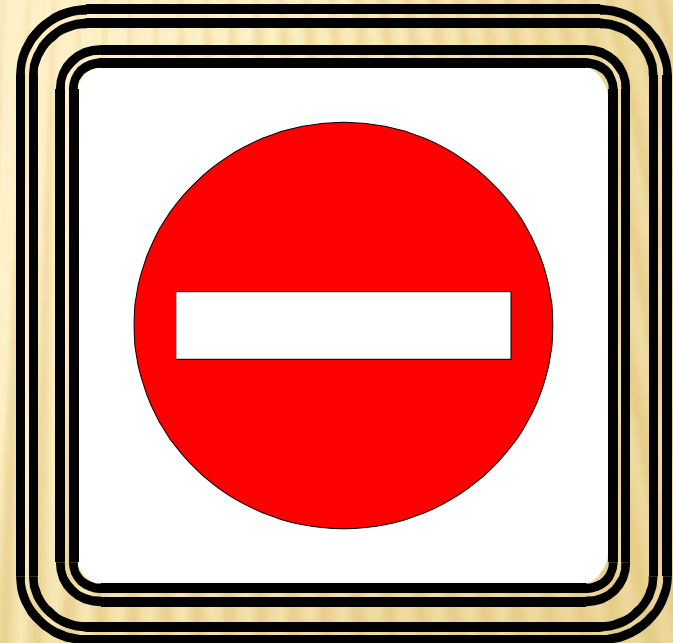

המלאכות המוזכרות בתורה

המלאכות שאינן מוזכרות בתורה וקשורות להכשרת הקרקע

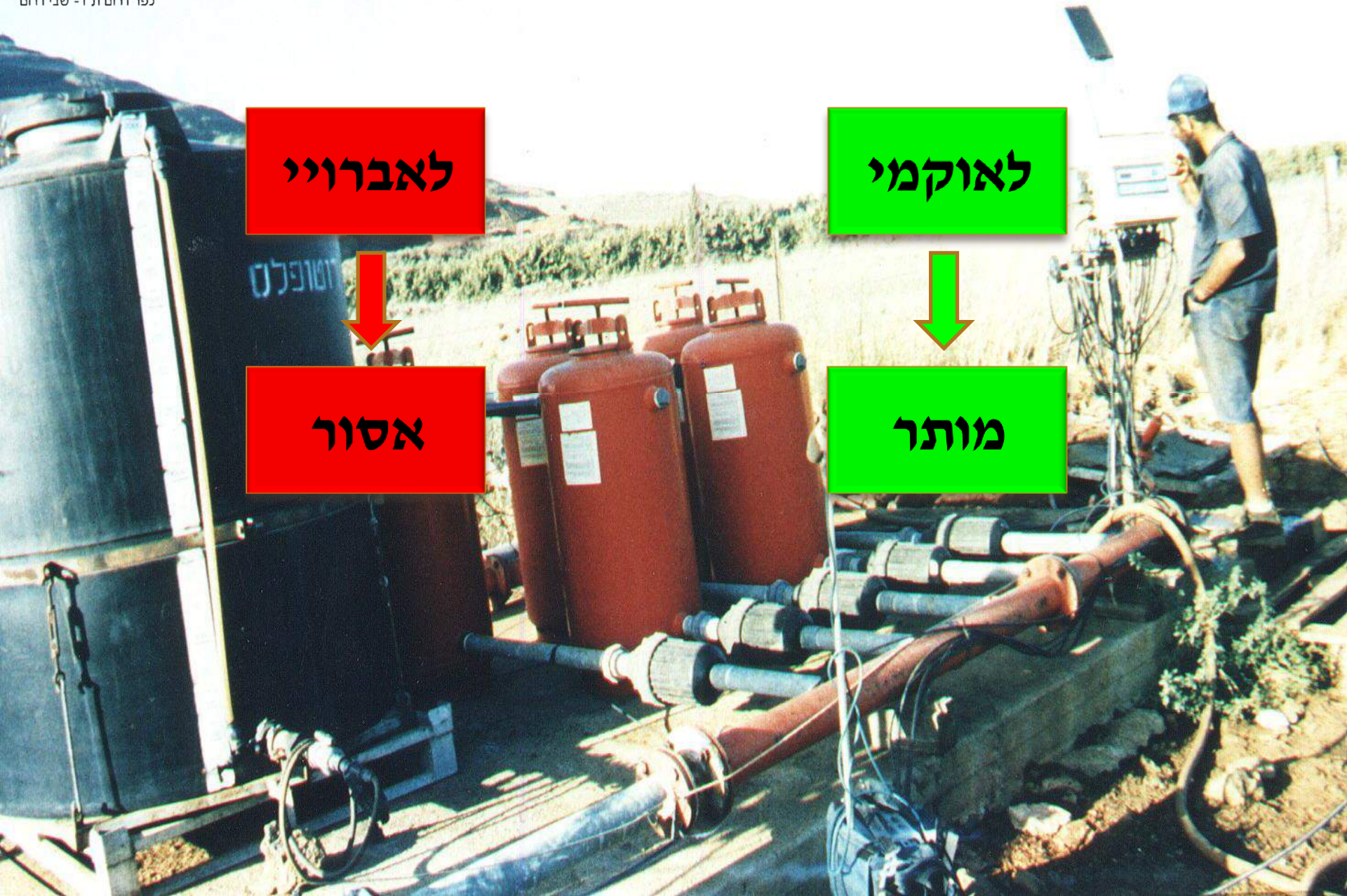

המלאכות שאינן מוזכרות בתורה

וקשורות לגידול הצמח

אם	אם
משביחות	מונעות
אסורות	נזק
	מותרות

לאברויי

אסור

לאוקמי

מותר

מלאכות בשביעית

אסורות
מדברי
חכמים

מלאכות שאינן
מוזכרות בתורה
וקשורות
להכשרת הקרקע
או
להשבחת הצמח

ספק איסור
תורה

1. נטיעה
2. חרישה

אסורות
מהתורה

1. זריעה
2. זמירה
3. קטיף
מסחרי

מלאכות בשביעית

מותרות

מלאכות שאינן
מוזכרות בתורה
והכרחיות
לקיום הצמח

מלאכות
שאינן קשורות
לחקלאות ולצמחים

אסורות מדברי חכמים

מלאכות שאינן
מוזכרות בתורה
וקשורות
להכשרת הקרקע
או
להשבחת הצמח

ספק איסור תורה

1. נטיעה
2. חרישה

אסורות מהתורה

1. זריעה
2. זמירה
3. קטיף
מסחרי

דין מלאכה בשביעית

המלאכה

חקלאית

לא חקלאית

אינה מוזכרת בתורה

מוזכרת בתורה

אינה קשורה לחקלאות או לצמחים

קשורה
לחקלאות או לצמחים
קשורה לגידול הצמח

קשורה
לחקלאות או לצמחים
לעיבוד הקרקע

לקיומו

להשבחתו

מותרת

אסורה

אסורה

אסורה

מותרת

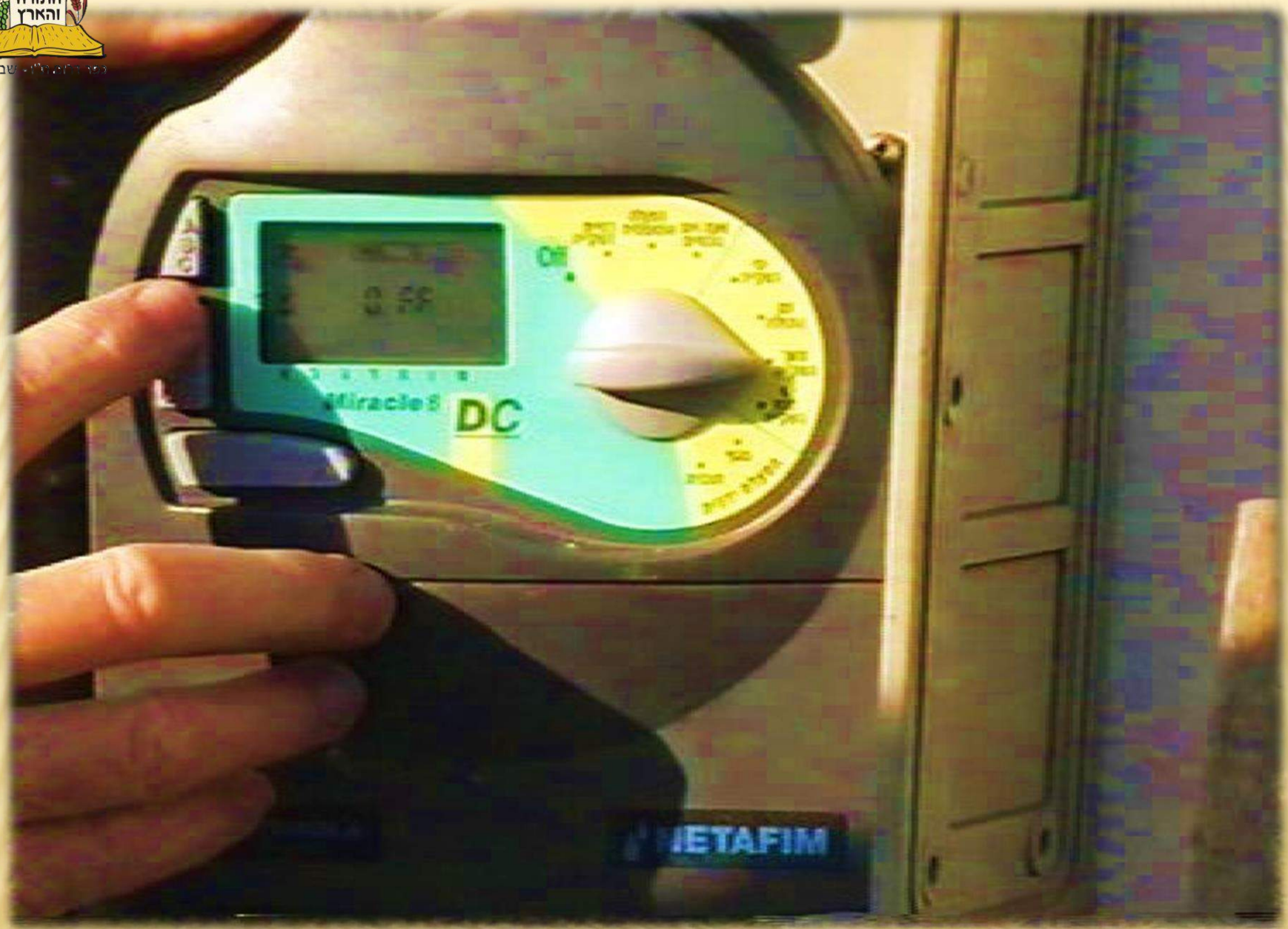

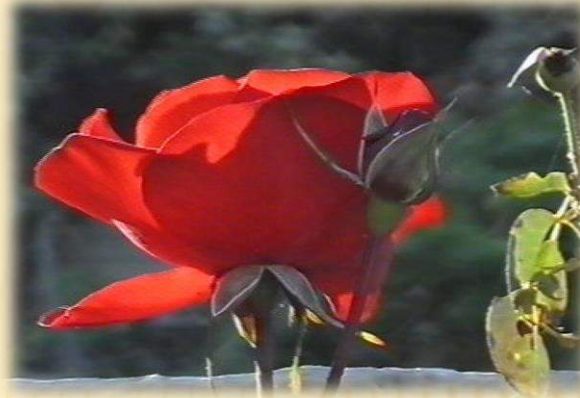

צמחי פקעות

צמחים רב שנתיים

גזניה

וינקה

גירדניה

ביגוניה

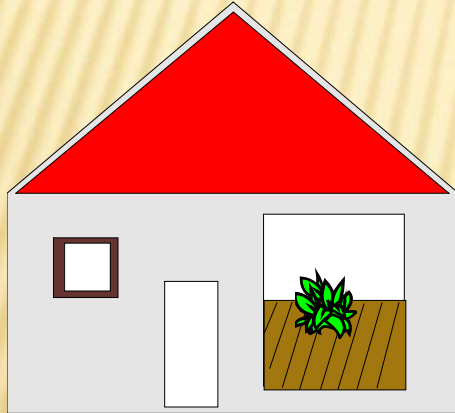

גידול בתוך בית בשביעית

תלמוד ירושלמי, מסכת ערלה פרק א, ה"ב

ר' יוחנן בשם ר' ינאי

אילן שנטעו בתוך הבית חייב בערלה ופטור מן המעשרות
דכתיב: עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה"

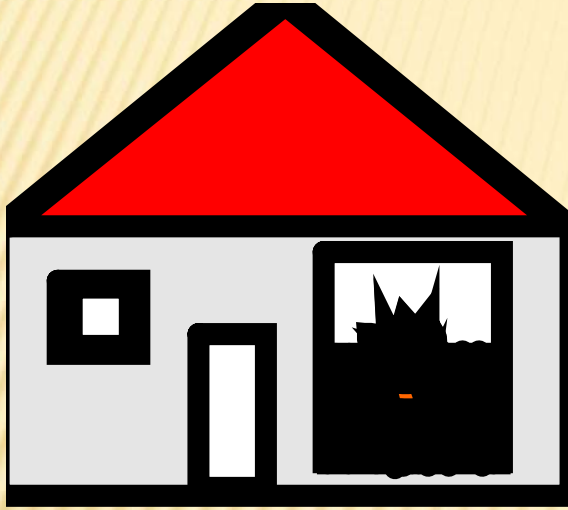
ובשביעית צריכה!

דכתיב: "ושבתה הארץ שבת לה"

וכתיב: "שדך לא תזרע וכרמך לא תזמור"

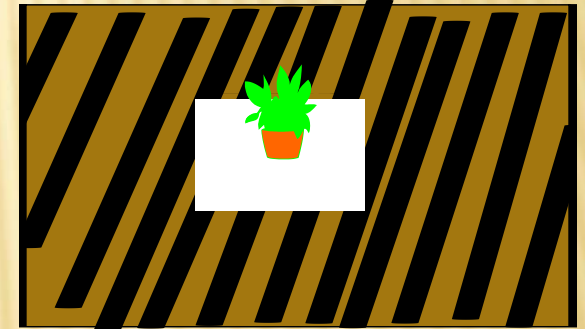
גידול במצע מנותק בשביעית

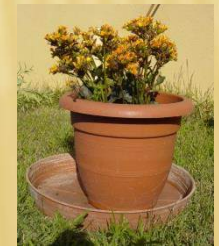
גידול במצע מנותק
בתוך בית
מותר

גידול בקרקע
בתוך בית
ספק איסור תורה

גידול במצע מנותק
בשטח פתוח
אסור מדרבנן

20/93

יהי ע כה אלה של

הן ארבע זמנה צלנו שיקה גדלים והצלם
כדצלים מלמדים למדנו לזו יום והדברים מהם שיקה
מאזי' אכז' ויז' ה'ם שלים אכז' אכז'א
אלה שלם לזיז'

אין דייקה אלא קיז' לזיז'

הי' יום אכז'א
אכז'א

